

NEVAINĪGAS ASINIS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Īj. 10, Jes. 53:6, Rom. 3:10-20, Īj. 15:14-16, Īj. 1:18-20, Mat. 6:34.

ATMIŅAS PANTS:

“Ticība ir cerības pamatā, tā pārliecina par neredzamām lietām.” (Ebr. 11:1)

Kakstnieks Albērs Kamī, kas piedzima ar alergiju, cīnījās ar cilvēces ciešanu jautājumu. Savā grāmatā “Mēris” viņš izmanto mēri kā metaforu saslimšanām, kas cilvēcei rada sāpes un ciešanas. Viņš attēlo ainu, kurā mazs zēns, ko bija skārusi kāda sērga, mirst šausmu pilnā nāvē. Pēc tam priesteris, kas bija traģēdijas liecinieks, saka klātesošajam ārstam: “Šādas lietas ir nepatīkamas, jo mēs kā cilvēki tās nesaprotam. Bet varbūt mums vajadzētu mīlēt to, ko nesaprotam.” Ārsts saniknots atcirta: “Nē, tēvs. Man ir pavisam cita izpratne par mīlestību. Un līdz pat savai nāves dienai es atteikšos mīlēt tādu lietu kārtību, kurā bērni ir pakļauti mocībām.” (Albērs Kamī “Mēris” (Jumava, 2006)). Šī aina atspoguļo to, ko mēs redzam Ījaba grāmatā: nepilnīgas un kroplas atbildes uz sarežģītiem jautājumiem. Ījabs, tāpat kā ārsts, zināja, ka atrastās atbildes gluži neatbilst realitātei. Lūk, izaicinājums: kā mēs varam atrast atbildes, kas padarītu jēdzīgu to, kas bieži liekas bezjēdzīgs? Šajā nedēļā turpināsim tās meklēt.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 19. novembrī.

Ījaba protests

Elifazs, Bildads un Cofars gribēja pateikt, ka Dievs soda ļaunumu. Diemžēl tas neattiecās uz Ījaba situāciju. Ījaba ciešanas nebija sods pēc nopelna. Dievs nesodīja viņu par viņa grēkiem, kā viņš to darīja ar Korahu, Dātānu un Abīrāmu. Ījabs arī neplāva to, ko bija sējis, kā tas bieži gadās. Nē, Ījabs bija taisns vīrs, Dievs pats to pasaka (sk. Īj. 1:8), un tāpēc Ījabs ne tikai nebija pelnījis to, kas ar viņu notika, bet viņš arī zināja, ka to nav pelnījis. Tas padarīja viņa žēlabas tik smagas un rūgtas.

Izlasi Īj. 10. nod. Ko viņš šeit saka Dievam, un kāpēc tam ir tik liela nozīme, ņemot vērā viņa apstākļus? _____

Vai lielas traģēdijas ticīgajiem neliek uzdot līdzīgus jautājumus? Kāpēc, Kungs, tu vispār apgrūtināji Sevi, radīdams mani? Vai arī – kāpēc tu man to dari? Vai nebūtu labāk, ja es nekad nebūtu piedzimis, nekā piedzimt un piedzīvot kaut ko tādu?

Vēlreiz nonākam pie tā, ka Ījabam bija grūtāk saprast notiekošo tāpēc, ka viņš zināja, ka viņš ir bijis uzticīgs Dievam. Viņš sauc uz Viņu: "Kaut zini, ka nedzenu negantību? Nav neviena, kas glābtu no tevis!" (Īj. 10:7).

Šeit ir sarežģīts paradokss: pretēji tam, ko viņa draugi teica, Ījabs nepiedzīvoja ciešanas savu grēku dēļ. Pati grāmata māca pretējo: Ījabs cieta tieši tāpēc, ka viņš bija tik uzticīgs. Pirmās divas grāmatas nodaļas to atklāj. Ījabs nekādā veidā nevarēja uzzināt, ka tas tā bija, un, pat ja viņš varētu, tas droši vien padarītu viņa sarūgtinājumu un vilšanos vēl lielāku.

Lai arī cik neatkārtojama bija Ījaba situācija, tā ir arī universāla tādā ziņā, ka tā aplūko universālus jautājumus par ciešanām, īpaši kad ciešanas šķiet tik nesamērīgas proporcionāli ļaunumam, ko kāds būtu varējis izdarīt. Viena lieta ir pārsniegt atļauto braukšanas ātrumu un samaksāt sodu par to. Pavisam kas cits ir, ja, pārsniedzot ātrumu, kāds tiek nogalināts.

Ko tu varētu pateikt kādam cietējam, kas uzskata, ka viņš cieš netaisnīgi?

Nevainīgas asinis?

Mēs bieži dzirdam jautājumu par nevainīgām ciešanām. Bībele pat izmanto frāzi "nevainīgas asinis" (Jes. 59:7, Jer. 22:17, Joēla 3:19), parasti uzbrukuma vai pat slepkavības kontekstā attiecībā uz cilvēkiem, kas nav pelnījuši, ka ar viņiem kaut kas slikts notiek. Ja mēs izmantojam šo "nevainīgo asiņu" izpratni, tad, kā mēs visi zinām, mūsu pasaule ir pilna ar daudziem šādiem gadījumiem.

No otras puses, Bībele nerunā par cilvēces grēcīguma un tās samaitātības realitāti, kas liek uzdot jautājumu, ko nozīmē "nevainīgs". Ja visi ir grēkojuši, ja visi ir pārkāpuši Dieva likumu, tad kurš gan ir patiesi nevainīgs? Kāds reiz sacījis: "Tava dzimšanas apliecība ir pierādījums tavai vainai."

Lai gan teologi un Bībeles pētnieki gadsimtiem ilgi ir diskutējuši par to, kāda tieši ir cilvēku saikne ar grēku, Bībele skaidri pasaka, ka grēks ir ietekmējis visu cilvēci. Doma par cilvēces grēcīgumu nav atrodama tikai Jaunajā Derībā. Tieši pretēji, Jaunās Derības pētījumi par šo tēmu papildina to, kas ir rakstīts Vecajā Derībā.

Ko šie panti māca par grēka realitāti? 1. Ķēn. 8:46, Ps. 51:5, Sak. 20:9, Jes. 53:6, Rom. 3:10-20. _____

Neskatoties uz Rakstu skaidro liecību, ikviens, kas jebkad ir iepazinis Kungu personīgi un ielūkojies Dieva labestībā un svētumā, zina par cilvēka grēcīgumu. Šajā ziņā kurš no mums (šobrīd nerunāsim par zīdaiņiem un maziem bērniem) ir patiesi "nevainīgs"?

No otras puses, patiesībā par to nav runa. Ījabs bija grēcinieks – šajā ziņā viņš bija nevainīgs. Un tomēr – ko Ījabs vai mēs būtu izdarījuši tādu, ka būtu pelnījuši tik briesmīgu likteni? Pretēji viņa draugu "māla bruņām" (Īj. 13:12), Ījabs zināja, ka ar viņu notiekošais nav nekas tāds, ko viņš būtu pelnījis.

Kā piedzīvojumi, kuros mēs iepazīstam Dievu un Viņa svētumu un kas mums sāpīgi parāda mūsu grēcīgumu, palīdz mums ieraudzīt, cik ļoti mums ir nepieciešams krusts? _____

Negodīgs liktenis

Izlasi Īj. 15:14-16. Kādu patiesību Elīfazs atklāj Ījābam? _____

Elīfazs atkal izsaka patiesību (tāpat kā pārējie), šoreiz attiecībā uz visas cilvēces grēcīgumu. Grēks ir universāls zemes dzīves fakts, arī ciešanas. Mēs zinām, ka visas cilvēces ciešanas rodas no grēka. Nav arī šaubu, ka Dievs var izmantot ciešanas, lai mācītu mums svarīgas mācības. "Dievs ir vienmēr pārbaudījis Savus ļaudis ciešanu ugunīs. Krāsns karstumā sārņi tiek atdalīti no patiesā kristieša rakstura zelta." (E. Vaita "Sentēvi un pravieši", 129. lpp.)

Tomēr ir kāda dziļāka problēma saistībā ar ciešanām. Kā ir tajās reizēs, kad mēs neredzam, ka tās būtu nesušas ko labu? Kā ar to cilvēku ciešanām, kam rakstura sārņi nav atdalīti no zelta tāpēc, ka viņi ir nogalināti uz vietas? Kā ar tiem, kas cieš, nekad neuzzinot par patieso Dievu? Kā ar tiem, kuru ciešanas ir tikai vairojušas viņu rūgtumu, dusmas un naidu pret Dievu? Mēs nevaram ignorēt šos piemērus vai mēģināt ielikt tos vienkāršā formulā. Ja mēs to darītu, tas droši vien padarītu arī mūs vainīgus Ījaba apsūdzētāju grēkos.

Kas labs var būt no dzīvnieku bojāejas meža ugunsgrēkā, kad tie lēnām tiek dzīvi sadedzināti šausmu pilnā nāvē? Vai arī kā ar tūkstošiem cilvēku, kas tiek nogalināti dabas katastrofās vai pilsoņu karā? Kādas mācības viņi vai viņu ģimenes teorētiski var iemācīties, ja tās tiek aizslaucītas kopā ar viņiem? Un saprātīgi būtu arī jautāt ne tikai par Ījaba desmit bērniem, bet arī par viņa kalpiem, kas tika nogalināti ar "zobena asmeni" (Īj. 1:15), vai tiem, kas tika dzīvi sadedzināti "Dieva ugunī" (Īj. 1:16), vai arī citiem kalpiem, kas arī tika nogalināti "ar zobena asmeni" (Īj. 1:17).

Lai arī kāda bija mācība, ko varēja iemācīties Ījabs un viņa apsūdzētāji, un lai arī kādu sakāvi sātans piedzīvos, pateicoties Ījaba uzticībai, šo citu cilvēku liktenis noteikti nešķiet godīgs. Fakts ir tāds, ka tas viss nav godīgi, nav taisnīgi un nav pareizi.

Mēs šodien piedzīvojam līdzīgus izaicinājumus. Sešus gadus vecs bērns mirst no vēža – vai tas ir godīgi? 20 gadus veca jaunieta tiek izvilktā no mašīnas un izvarota – vai tas ir godīgi? 35 gadus veca triju bērnu māmiņa iet bojā autokatastrofā – vai tas ir godīgi? Un kā ar 19 000 japāņu, kas tika nogalināti zemestrīcē 2011. gadā? Vai visi 19 000 bija vainīgi pie kaut kā, kas šo padarīja par taisnīgu sodu? Ja ne, tad arī viņu nāves nebija godīgas. Šie ir grūti un sāpīgi jautājumi.

Katrai dienai pietiek

Izlasī sekojošos pantus un padomā par tūlītējo likteni, ko piedzīvoja tie, par ko ir rakstīts šajos pantos. Tad jautā sev: cik godīgi dzīve izturējās pret viņiem?

Īj. 1:18-20 _____

1. Moz. 4:8 _____

2. Moz. 12:29, 30 _____

2. Sam. 11:17 _____

Jer. 38:6 _____

Mat. 14:10 _____

Ebr. 11:35-38 _____

Bībele atspoguļo skarbo dzīves faktu mūsu kritušajā pasaulē: Jaunums un ciešanas ir reālas. Tikai virspusēji lasot Dieva Vārdu, izrauļot dažus pantus no konteksta, varētu rasties doma, ka dzīve šeit ir godīga, taisna un laba un ka tad, ja mēs paliekam uzticīgi Dievam, ciešanu nebūs. Uzticība noteikti tiks lielā mērā atalgota jau tagad, bet tas nenozīmē, ka tā būs aizsargs pret sāpēm un ciešanām. Pajautā Ījabam!

Kalna svētrunā Jēzus izteica spēcīgu pamācību, kāpēc mums ir jāuzticas Dievam un nav jāraizējas, ko ēdīsim, dzersim vai vilksim mugurā. Jēzus izmantoja piemērus no dabas savās līdzībās par to, kā mēs varam uzticēties Dieva labestībai, lai apmierinātu savas vajadzības. Tad Viņš izteica šos slavenos vārdus: "Nezūdieties par rītdienu, jo rītdiena pati par sevi parūpēsies; katrai dienai pietiek savu bēdu." (Mat. 6:34)

Ievēro, ka katrai dienai pietiek savu bēdu. Jēzus nenoliedza, ka mūsu dzīvēs ik dienas jaunums (no grieķu vārda, kas var nozīmēt "sliktums", "izvirtība" un "jaunprātība") ir klātesošs. Tieši otrādi. Viņš atzina Jaunuma virskundzību un klātbūtni mūsu ikdienas dzīvē. Kāpēc gan ne? Kā Kungs Viņš zināja vairāk par Jaunumu pasaulē, nekā kāds no mums jebkad varētu uzzināt, un mēs visi noteikti jau zinām par to daudz.

Kurš gan nav pietiekami nobaudījis, cik negodīga un rūgta var būt dzīve? Kā tas, ka Jēzus atzina šī Jaunuma realitāti, var palīdzēt mums gūt mierinājumu un spēku, dzīvojot tajā? _____

Neredzētas lietas

Izlasi Sak. 3:5. Lai gan šis ir pazīstams pants, kādu svarīgu vēsti tas šeit ietver mums, īpaši mūsu pētījumu kontekstā? _____

Lai gan Ījaba gadījums ir galējs, tas atklāj cilvēces ciešanu skumjo realitāti mūsu kritušajā pasaulē. Mums nav vajadzīgi Ījaba un citi stāsti, ko varam lasīt Bībelē, lai iepazītu šo realitāti. Mēs to visu redzam sev apkārt. Patiešām, mēs visi vairāk vai mazāk dzīvojam tajā. "Cilvēkam, kas no sievas dzimis, dienu maz, bet nemiera daudz! Kā puķe tas dīgst un vīst, bēg kā ēna un nepaliek." (Īj. 14:1,2)

Un atkal jautājums, ar ko mēs cīnāmies, ir – kā mums raudzīties uz ciešanām, kas mums liekas bezjēdzīgas, kas izlej nevainīgas asinis?

Kā ir parādījušas Ījaba grāmatas pirmās nodaļas un kā Bībele to atklāj arī citur, sātans ir reāla būtne un tiešā vai netiešā veidā ir cēlonis daudzām ciešanām. Kā mēs redzējām šī ceturkšņa sākumā (sk. 2. tēmu), lielās cīņas paraugs ļoti labi palīdz mums tikt galā ar Jaunuma realitāti mūsu pasaulē.

Reizēm tik un tā ir grūti saprast, kāpēc notiek tā, kā notiek. Reizēm – patiesībā daudreiz – notiekošajam vienkārši nav jēgas. Tieši tajās reizēs, kad notiek lietas, ko mēs nesaprotam, mums ir jāmācās uzticēties Dieva labestībai. Mums ir jāmācās uzticēties Dievam pat tad, kad atbildes nav acīmredzamas un kad mēs nevaram ieraudzīt nekādu labumu no apkārt esošā Jaunuma un ciešanām.

Ebr. 11:1 teikts: "Ticība ir cerības pamatā, tā pārlicina par neredzamām lietām." Kā mēs no tā, ko redzam, varam mācīties uzticēties Dievam tajās lietās, ko neredzam? No tā, ko līdz šim esam lasījuši Ījaba grāmatā, kādā ziņā Ījabs bija tieši to iemācījis? Kā mēs varam iemācīties to pašu? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Šī nedēļa sākās ar Albēru Kamī, kas daudz rakstījis par savām cīņām, lai atrastu atbildes ne tikai uz ciešanu jautājumu, bet uz dzīves jēgu kopumā, kas ciešanu jautājumu padara tikai vēl sarežģītāku. Kā daudzi ateisti viņš īpaši neprogresēja. Viņa vispopulārākais citāts parāda, cik neliels bija progress: "Ir viena patiešām nopietna filozofiska problēma, un tā ir pašnāvība. Pārdomas par to, vai dzīve ir vai nav dzīvošanas vērtā, sniedzas līdz atbildei uz filozofijas fundamentālajiem jautājumiem." ("The Myth of Sisyphus and Other Essays" (New York: Vintage Books, 1955), 3. lpp.) Protams, uz jautājumu par cilvēces ciešanām atbildēt nav viegli. Ījaba grāmata atvelk priekškaru un parāda lielāku ainu, bet vēl joprojām grāmata atstāj daudzus jautājumus neatbildētus.

Tomēr ir kāda būtiska atšķirība starp tiem, kas mēģina rast atbildes uz ciešanu jautājumu bez Dieva, un tiem, kas to dara kopā ar Dievu. Jā, sāpju un ciešanu problēma kļūst vēl sarežģītāka, ja tu tici Dieva eksistencei, jo, piedzīvojot ļaunumu un sāpes, Viņa eksistences jautājums rada neizbēgamu problēmu. No otras puses, mums ir tas, kā nav tādiem ateistiem kā Kamī, – un tās ir izredzes saņemt atbildi un risinājumu. (Ir pierādījumi, ka Kamī vēlāk dzīvē gribējis kristīties, bet gāja bojā autokatastrofā.) Mums ir cerība, ka "Dievs noslaucis visas asaras no viņu acīm, un nāves vairs nebūs, nedz bēdu, nedz vaimanu, nedz sāpju vairs nebūs, jo viss bijušais ir pagājis" (Atkl. 21:4). Pat ja kāds netic šim apsolījumam vai daudziem citiem Bībeles apsolījumiem, jebkuram jāatzīst, cik daudz jaukāka dzīve vismaz ar šo vienu cerību, salīdzinot ar izredzēm vienkārši nodzīvot ar visām cīņām un grūtībām un pēc tam nomirt uz mūžīgiem laikiem – tam visam nebūtu nekādas jēgas!

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Viens arguments, ko cilvēki min ļaunuma sakarā, ir šāds: "Labi, jā, pasaulē ir ļaunums, bet tajā ir arī labais, un labais atsver ļauno." Pirmais jautājums tad būtu: "Kā mēs varam zināt, ka labais atsver ļauno?" Kā to ir iespējams salīdzināt? Otrais jautājums būtu: pat ja tā ir patiesība, ko labu tas dotu Ījabam (un citiem), piedzīvojot ciešanas? Vācu filozofs Arturs Šopenhauers izmantoja spēcīgu piemēru, lai atklātu priekšstatu par labo un ļauno šajā pasaulē mūsdienās. Viņš rakstīja: "Saka, ka prieks šajā pasaulē atsver sāpes – vai vismaz abi ir līdzsvarā. Ja lasītājs vēlas drīz ieraudzīt, vai šis apgalvojums ir patiess, lai viņš salīdzina divu dzīvnieku attiecīgās jūtas – dzīvnieku, kas ēd otru dzīvnieku, un to, kuru ēd." Kā tu teiktu par domu, ka labais kaut kādā veidā izlīdzsvaro ļauno?